פרשת נצבים

זה חייב להצליח!

"מה זה אומר,"? תבע הלקוח לדעת בפנותו למלצרית שהגישה לו חשבון בסיום ארוחתו. לנגד עיניו התנוססה החשבונית כשליד כל מנה צוין מחירה. בתוך המנות והקינוחים צדה עינו מנה מוזרה בשם 'מצליח' שתומחרה ב-20 שקלים והוא ניסה להבין מהי.

המלצרית משכה אליה את החשבונית באומרה: "תתעלם מזה, הפעם זה לא הצליח..."

***

ראש השנה מתקרב בצעדי ענק, הדפים בלוחות השנה חולפים בקצב מסחרר, וממש לקראת סופו של חודש אלול ובפתחה של השנה הבאה - אנו קוראים בפרשת השבוע "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם." זהו. הגיע הרגע שבו נתייצב למשפט בו יבדקו מה עשינו בשנת החיים שקיבלנו בראש השנה שעבר, מאיזו נקודה יצאנו ולאיזה שלב הגענו.

אין בעולם כולו ולו אדם אחד, שפוי בשכלו, שיוכל לעמוד ולומר: אני בסדר במאה אחוז. קודם כל מפאת העובדה הפשוטה שאין מושלמים בעולם. היה אחד כזה לפני אלפי שנים, קראו לו חנוך, ואיננו, כי לקח אותו אלוקים... מי שמושלם - טוב מדי מכדי לחיות כאן! פה חיים אלו שיש להם מה לתקן, לשפר, להוסיף בכמות ובאיכות.

במצבנו, שאנו יודעים היטב בעומק לבנו שאין לנו באמת משהו להביא בידנו כהישג אמיתי לקראת יום הדין, חייבים לפחות לטכס עצה על מנת שנוכל להתחייב על שיפור בשנה הבאה, הבטחה שיש בה בשורה של ממש.

במקום להאריך בהקדמות ניגש לפסוקים בפרשתנו וניווכח: "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצווך היום לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא. לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו." התורה מצהירה כאן שכל מצוותיה הם מעשים שניתנים לקיום על ידי כל אחד ואחת מאיתנו בכל מצב, אין צורך להיות בדרגה מסוימת על מנת "להיות ראויים" לקיים את התורה.

הצורך להדגיש פרט זה, נובע מכך שנותן התורה יודע היטב את שיטותיו של היצר הרע בבואו לשכנע אנשים שלא יקיימו את מצוות התורה. היצר מגיע וטוען: 'אני מבין שהתורה ציוותה לא לנקום ולנטור, אבל זה ציווי למלאכים. אדם כמוך יכול לקיים את זה!? אלוקים רוצה שתאהב את כל ישראל, שלא תדבר לשון הרע, שתלמד תורה בכל זמן פנוי ותכוון במילות התפילה והברכות. נו באמת, אתה נמצא שם? אתה בכיוון בכלל...'???

אומר רבינו יוסף חיים, ה"בן איש חי:" כדי שתוכל להתמודד קיבלת כלים - עצות מעשיות. ראשית כל, תדע שאתה יכול! כי המצוה שנצטווית לקיים - לא נפלאת ממך. זה לא משהו מופלא ונעלם מהשגתך. לא בשמים ולא מעבר לים, בפיך ובלבבך לעשותו.

מהיכן הביטחון הזה נובע? אולי במקרה הספציפי שלי אני לא יכול לקיים הכל!?

מסביר ה"בן איש חי:" לכל אדם יש 248 איברים ו-365 גידים שמכוונים כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה. אם קיבלת עיניים - אתה יכול לשמור עליהן רק לראייה מותרת, לפרגן לזולת בעין טובה, לקרוא רק חומרי קריאה כשרים. וכן הדבר לגבי השימוש באוזניים, ידיים, רגליים, מערכת העיכול ושאר

פרשת נצבים

איברי האדם. אם בראו אותך עם אבר מסוים - ניתנה לך היכולת להשתמש בו בלי לעבור על רצון ה.'

אין הקב"ה מעמיד אדם בניסיון שאינו יכול לעמוד בו.

***

אצבעות האדם אינן שוות, יש אצבעות ארוכות וישנן קצרות, חלקן עבות יותר וחלקן צרות, ועל כולן: טביעת האצבעות - שונה מאדם לאדם.

אדם שאינו מצליח לכבוש את יצרו בשמירת הלשון והפה כמו שחברו מצליח, אינו מקבל 'פטור' כולל משמירת לשונו. כי גם אם אינו יכול להתגבר לאורך כל היום, יכול הוא להחזיק מעמד למשך מספר דקות. אם ישתדל להתמיד במספר דקות זה, אט אט יתרגל לנצור את פיו לתקופה ממושכת יותר ואז יראה שיכולת ההתאפקות שלו עולה על מה שחשב.

קבלה קטנה זו נוכל לאמץ לעצמנו ביום הדין הקרב ובא: אל תגיד 'אצלי זה לא יעבוד' ;'אני לא נמצא בדרגה כזו.' כי בכל מצוה ומעשה יש דרגות ושלבים שונים וגם כשאינך חושב שאתה מסוגל להעפיל כעת לשלב גבוה, לכל הפחות תשמור על דרגה שאותה ודאי תוכל לבצע. כי אם קיבלת את האבר המכוון כנגד אותה מצוה - זה חייב להצליח.